

การออกแบบและสร้างเชลล์ลงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า

นาย ประดิษฐ์ นิลคุปต์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-825-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014157

๑๗๔๒๙๖๒๘

Design and Construction of A Solar Cell with Two Active Areas

Mr. Pradondet Nilagupta

ศูนย์วิทยบรพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering

Department of Electrical Engineering

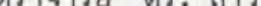
Graduate School

Chulalongkorn University

1988

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การออกแบบและสร้างเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า
โดย	นายประดิษฐ์ นิลคุปต์
ภาควิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี สวัสดิ์คงชาร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

..... วิชัย คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วิชัย)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

.....Dr. Anant..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. มงคล เศรษฐกิจทัศน์)

..... Mr. de ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ นักพากะกุ้ง)

..........อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี สวัสดิศรีณรงค์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา กลวิทิต) กรรมการ

พิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ในรูปแบบนี้เพื่อเป็นการอนุสานให้เข้ากับที่พิมพ์

มีระคุณเดช มีระคุปต์ : การออกแบบและสร้างเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า
(DESIGN AND CONSTRUCTION OF A SOLAR CELL WITH TWO ACTIVE AREAS)
ที่ปรึกษา : ศ.ดร.สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว, 135 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า ผู้รับได้สร้างเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า และเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปูนซึ่งมาและนำมาเปรียบเทียบกัน ขั้นตอนในการสร้างเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า ขั้นตอนกว่าเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปูน เป็นมาเปรียบเทียบกันผลปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วประสิทธิภาพของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปูนที่สร้างขึ้นมาเปรียบเทียบกันมีค่าประมาณ 6 - 9 % ส่วนประสิทธิภาพของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า เมื่อหดทางด้านหน้า ด้านหลังและเมื่อหดเซลล์แสงอาทิตย์ในลักษณะขานกันมีค่าประมาณ 4 - 8 % ซึ่งต่ำกว่า เซลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปูน แต่อย่างไรก็ตามกำลังไฟฟ้าของก็มากกว่าประมาณ 40 % และวัสดุที่ใช้สร้างมีจำนวนลดลงด้วย เมื่อจากสร้างอยู่บนเว็บผลลัพธ์เพียงแผ่นเดียวเท่าเป็นการลดต้นทุนการผลิตลง

การออกแบบหน้ากากสำหรับการแพร่ร่มและการห้ามโลหะได้รับการออกแบบเป็นพิเศษ โดยมีช่องเปิดสำหรับหัวเข็มโลหะบนขั้นพื้นและขั้นเอ็นให้อยู่บนด้านเดียวกัน ซึ่งทำให้มีพื้นที่ทำงานน้อยกว่าเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปูน (เมื่อติดต่อด้าน) ค่าความด้านบนอนุกรมมีค่าสูงขึ้น เมื่อจากมีกระแสไฟฟ้าไหลในแนวราบ (Lateral) ค่าพารามิเตอร์ต่างๆ เมื่อต่อเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้าในลักษณะขานกันพบว่ามีค่าอยู่ระหว่างค่าที่รัดได้ทางด้านหน้าและทางด้านหลัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... วิศวกรรมไฟฟ้า
สาขาวิชา ..... วิศวกรรมไฟฟ้า
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ..... ประภุม นิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... พล. อ. พล. อ. พล. อ.

พิมพ์ต้นฉบับที่คัดข้อวิทยานิพนธ์ภาคในกรอบสีเขียวเพื่อป้องกันเดียว

PRADONDET NILAGUPTA : DESIGN AND CONSTRUCTION OF A SOLAR CELL WITH TWO ACTIVE AREAS. THESIS ADVISOR : PROF.SOMSAK PANYAKEOW, D.ENG. 135 PP.

The purpose of this study was to investigate the viability of fabricating solar cells with active areas on both sides of silicon wafers. Double-sided solar cells and conventional ones were fabricated under similar conditions and their characteristics compared. The fabrication process of double-sided cells was more complicated than that of conventional ones. The efficiency of double-sided cells was found to be about 4 - 8 % when measured under varying configurations, compared to about 6 - 9 % of conventional cells. However the output power of double-sided cells was about 40 % greater than that of conventional ones with the same amount of material (Si wafer) used, indicating better price-performance for this novel structure.

Diffusion and metallization masks were designed so that contact windows for p-layer and n-layer were on the same side. This resulted in a reduction of active areas on both side of the cell. Series resistance of cells was higher than conventional cells due to flow of current in lateral direction. When cells on both surfaces of a wafer were connected in parallel, all major parameters were found to have values in between those of either surface when measured individually.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ภาควิชาศิลกรรมไฟฟ้า
สาขาวิชา ..... ภาควิชาศิลกรรมไฟฟ้า
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ..... ปรีดา คง .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... พล. อ. พล. อ. พล. อ.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างตั้งใจของ
 ศ. ดร. สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว และ รศ. ดร. มนตรี ลวัลลีศุภชาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 รศ. ดร.บรรยง โภประเสริฐพงศ์ พศ. ดร. เกรียงศักดิ์ เนียมติระกูล พศ. ดร. ชุมพล
 อันตรเสน ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ของการวิจัยด้วยดีตลอดมา รวมถึงได้
 รับความเอื้อเฟื้อจากคุณนายพิชา รัตนวิเศษ คุณคุกழิ ไทยน้อย คุณชวัญเรือน ขันทะกิตติ คุณนาน
 กรันย์พันธ์ คุณแพนนา พันธุ์วงศ์ ที่ช่วยจัดการงานทางด้านการเตรียมสารเคมีและงานทางด้าน
 ธุรการ คุณสมชาย รัตนธรรมพันธ์ ที่ช่วยเขียนรูปลงในวิทยานิพนธ์ คุณชนวิชญ์ ชุลิกวิทย์ และคุณ
 เพญจิตต์ เอี่ยมอิมจิตต์ ที่ช่วยในการวัดข้อมูลต่างๆ และเนื่องจากทุกการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้
 รับมาจากห้องปฏิบัติการวิจัยสารกึ่งตัวนำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี่ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอรบกวนขอขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้
 กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ขอบใจเพื่อนๆ ทุกคนที่เคยช่วยเหลืองานต่างๆ จน
 สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิตติกรรมประกาศ	๓
สารบัญตาราง	๔
สารบัญภาพ	๕
คำอธิบายลักษณะและคำย่อ	๖

บทที่

1. บทนำ	1
2. ทฤษฎี	5
2.1 บทนำ	5
2.2 การคุยกันในสารกึ่งตัวนำ	5
2.3 ปรากฏการณ์ไฟโตโวลาอิกของเซลล์แสงอาทิตย์แบบหัวต่อฟี-เอ็น	8
2.4 โครงสร้างของเซลล์แสงอาทิตย์	10
2.5 ลักษณะสมบัติและพารามิเตอร์ที่สำคัญของเซลล์แสงอาทิตย์	11
2.6 วงจรสมมูลของเซลล์แสงอาทิตย์และการวิเคราะห์พารามิเตอร์ ภายในที่เกี่ยวข้อง	13
3. เซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า	16
3.1 ความเป็นมา	16
3.2 โครงสร้างของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 หน้า	19
3.3 การเปรียบเทียบระหว่าง SC2AA กับ CSC	20
3.4 วงจรสมมูลของ SC2AA และวงจรสมมูลของ CSC 2 ตัวต่อขนาดกัน	21
4. การออกแบบและสร้างเซลล์แสงอาทิตย์	25
4.1 บทนำ	25

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.2 การจำลองแบบทางคณิตศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ค่าพารามิเตอร์ที่เกี่ยว ข้องกับเซลล์แสงอาทิตย์	25
4.3 พลของพารามิเตอร์ที่มีต่อการแสงไฟฟ้าไฟโต	33
4.4 กำลังงานสูญเสียในเซลล์แสงอาทิตย์	42
4.5 การออกแบบหน้ากากสำหรับการแพร่ซึมและหน้ากากสำหรับ การทำให้โลหะ	42
4.6 การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการขัดผิวชิลิคอนชนิดขัดหยาบ	51
4.7 การสร้างเซลล์แสงอาทิตย์	52
5. ผลการทดลองและวิเคราะห์ผลการทดลอง	65
6. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	97
เอกสารอ้างอิง	102
ภาคผนวก ก โปรแกรมการคำนวณพลของค่าพารามิเตอร์ต่างๆที่มีต่อการแสงไฟฟ้าไฟโต	109
ภาคผนวก ข การพิสูจน์ล้มการหาค่าการแสงไฟฟ้าไฟโต	119
ภาคผนวก ค การขัดผิวแวนเพล็กท์ชนิดขัดหยาบ	127
ภาคผนวก ง เงื่อนไขของขั้นตอนการสร้างเซลล์แสงอาทิตย์	128
ภาคผนวก จ วิธีการหาค่าความต้านทานอนุกรมและความต้านทานขนาน	133
ประวัติผู้เขียน	135

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารนักการงาน

ตารางที่	หน้า
4.1 สเปกตรัมแสงอาทิตย์แบบ AM 1	35
5.1 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} , FF, ก ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด F	70
5.2 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด F	71
5.3 ผลการวัดค่า I_{o_1} , I_{o_2} , n1, n2, R_s , R_{sh} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด F	71
5.4 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} , FF, ก ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด #1-X	73
5.5 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด #1-X	74
5.6 ผลการวัดค่า I_{o_1} , I_{o_2} , n1, n2, R_s , R_{sh} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด #1-X ...	74
5.7 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} , FF, ก ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด G	76
5.8 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด G	76
5.9 ผลการวัดค่า I_{o_1} , I_{o_2} , n1, n2, R_s , R_{sh} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด G	77
5.10 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} , FF, ก ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด H	78
5.11 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด H	79
5.12 ผลการวัดค่า I_{o_1} , I_{o_2} , n1, n2, R_s , R_{sh} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด H	79
5.13 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} , FF, ก ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด J, I3	81
5.14 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด J, I3	82
5.15 ผลการวัดค่า I_{o_1} , I_{o_2} , n1, n2, R_s , R_{sh} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด J, I3 ...	82
5.16 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} , FF, ก ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด L	84
5.17 ผลการวัดค่า V_{oc} , I_{sc} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด L	86
5.18 ผลการวัดค่า I_{o_1} , I_{o_2} , n1, n2, R_s , R_{sh} ของเซลล์แสงอาทิตย์ชุด L	86
5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการแพร่ซึม ความต้านทานแวนเดลิกฐานและความลึก ของหัวต่อ	131

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 ระบบ Albedo Flat Panel	2
2.1 การเกิดคุณลักษณะของแสงในสารกึ่งตัวนำ	5
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์การดูดกลืนแสงกับความยาวคลื่นและอุณหภูมิ ..	7
2.3 สัมประสิทธิ์การดูดกลืนแสงของ Si, Ge, GaAs กับค่าพลังงานโฟตอน	7
2.4 กระบวนการเปลี่ยนแปลงพลังงานแสงให้เป็นพลังงานไฟฟ้า	9
2.5 เชลล์แสงอาทิตย์แบบหัวต่อหัว-เอ็น	10
2.6 เส้นลักษณะสัมบัติการแสง-แรงดันของเชลล์แสงอาทิตย์	11
2.7 วงจรสมมูลของเชลล์แสงอาทิตย์	13
3.1 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีกราดจำกัด 60°	16
3.2 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีกราดจำกัด 45°	17
3.3 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างยอมให้แสงผ่านเข้าทางด้านหลังได้	17
3.4 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปกติ	18
3.5 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบพลาญ่าร์	18
3.6 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีหน้าที่ทำงาน 2 หน้า	20
3.7 วงจรสมมูลของ SC2AA	22
3.8 วงจรสมมูลของ SC2AA เมื่อทำการยุบวงจรแล้ว	23
3.9 วงจรสมมูลของ CSC 2 ตัวต่อขนาดกัน	24
4.1 คำนวณผลของเชลล์แสงอาทิตย์ที่ R_{sh} มีค่าต่างกัน	26
4.2 ผลของค่าความต้านทานอนุกรมที่มีต่อประสิทธิภาพ	27
4.3 คำนวณผลของเชลล์แสงอาทิตย์ที่ R_{sh} , มีค่าต่างกัน	28
4.4 คำนวณผลของเชลล์แสงอาทิตย์ที่ I_{sh} มีค่าต่างกัน	29
4.5 คำนวณผลของเชลล์แสงอาทิตย์ที่ I_{sh} มีค่าต่างกัน	29
4.6 ค่ากระแส-แรงดันเมื่อให้ไปแอลตรอง	31

สารบัญ (ต่อ)

หัวข้อ	หน้า
4.7 คำนวณผลของเซลล์แสงอาทิตย์ที่ I_{ph} มีค่าต่างกัน	32
4.8 สเปกตรัมแสงอาทิตย์แบบ AM1	33
4.9 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโต	36
4.10 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโต โดยมีค่าเวลาชีวิตพำนะในย่างอ่อน เป็นพารามิเตอร์	37
4.11 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโต โดยมีค่าเวลาชีวิตพำนะในย่างอ่อน เป็นพารามิเตอร์	38
4.12 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโต โดยมีค่าความเร็วในการรวมตัวที่ผิวด้านหน้า เป็นพารามิเตอร์	38
4.13 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโตของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีแสงส่องเข้าทางด้านหลัง	39
4.14 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโตของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีแสงส่องเข้าทางด้านหลัง โดยมีค่าเวลาชีวิตพำนะในย่างอ่อน เป็นพารามิเตอร์	40
4.15 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโตของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีแสงส่องเข้าทางด้านหลัง โดยมีค่าเวลาชีวิตพำนะในย่างอ่อน เป็นพารามิเตอร์	40
4.16 การคำนวณผลของความลึกของหัวต่อ กับกระแสไฟฟ้าไฟโตของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีแสงส่องเข้าทางด้านหลัง โดยมีค่าความเร็วในการรวมตัวที่ผิวด้านหน้า เป็นพารามิเตอร์	41
4.17 เปรียบเทียบค่ากระแสไฟฟ้าไฟโตของเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีแสงส่องเข้าทางด้านเดียว กับ 2 ด้าน	41
4.18 หน้ากากสำหรับการแพร่รีมแบบที่ 1	44
4.19 หน้ากากสำหรับการแพร่รีมแบบที่ 2	45
4.20 หน้ากากสำหรับการแพร่รีมแบบที่ 3	45
4.21 หน้ากากสำหรับการแพร่รีมแบบที่ 4	46

สารบัญ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.22 หน้ากากรำหัวรับการทำข้าวโลหะแบบที่ 1	47
4.23 หน้ากากรำหัวรับการทำข้าวโลหะแบบที่ 2	47
4.24 หน้ากากรำหัวรับการทำข้าวโลหะแบบที่ 3	48
4.25 หน้ากากรำหัวรับการทำข้าวโลหะแบบที่ 4	48
4.26 ภาคตัดขวางของเชลล์แสงอาทิตย์	50
4.27 เครื่องจับแวนเพลิกในการขัดผิว	52
4.28 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปกติ (แบบที่ 1)	55
4.29 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบพลา่น่าร์ 1 ด้านและยอมให้แสงผ่านเข้าอีกด้านหนึ่งได้ (แบบที่ 2)	55
4.30 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบพลา่น่าร์ 1 ด้านและอีกด้านมีข้าวโลหะเต็มทั้งด้าน (แบบที่ 3)	55
4.31 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบพลา่น่าร์ 1 ด้านและอีกด้านมีข้าวโลหะไม่เต็มหน้า (แบบที่ 4)	56
4.32 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่ทำงาน 2 ด้าน (แบบที่ 5)	56
4.33 เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบพลา่น่าร์ 1 ด้านและอีกด้านมีการแพร่ซึมขึ้น ⁿ ตลอดทั้งหน้า (แบบที่ 6)	56
5.1 การทดลองฉาวยแสงเข้าทางด้านหน้าแล้ววัดทางด้านหน้า	66
5.2 การทดลองฉาวยแสงเข้าทางด้านหลังแล้ววัดทางด้านหลัง	66
5.3 การทดลองฉาวยแสงเข้าพร้อมกันทั้ง 2 ด้านแล้วจับข้าวโลหะนานกัน	66
5.4 การทดลองฉาวยแสงแก่เชลล์แสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างแบบปกติ	67
5.5 การทดลองฉาวยแสงเข้าทางด้านหน้าและวัดทางข้าวโลหะด้านหลัง	67
5.6 การทดลองฉาวยแสงเข้าทางด้านหลังและวัดทางข้าวโลหะด้านหน้า	67
5.7 พื้นที่ทำงานที่หักพื้นที่ข้าวโลหะบนชั้น ก ⁺ กับพื้นที่ส่วนที่เป็นชั้นพี	68
5.8 พื้นที่ทำงานที่หักพื้นที่ข้าวโลหะทั้งหมด	68

สารบัญรูป (ต่อ)

หัวเรื่อง	หน้า
5.9 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC ชุด F	89
5.10 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ SC2AA ชุด F	89
5.11 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC ชุด #1-X	90
5.12 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC ชุด #1-X	90
5.13 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC ชุด G	91
5.14 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ SC2AA ชุด G	91
5.15 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC ชุด H	92
5.16 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ SC2AA ชุด H	92
5.17 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC ชุด J	93
5.18 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ SC2AA ชุด J	93
5.19 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC ชุด L	94
5.20 ลักษณะสมบัติการแสง-แรงดันของเซลล์แสงอาทิตย์แบบ SC2AA ชุด L	94
5.21 ชุดทดลองเซลล์แสงอาทิตย์ติดตั้งกับระบบติดตามดวงอาทิตย์	95
5.22 ค่ากระแสไฟฟ้าลัดวงจรเมื่อทำการติดตั้งระบบติดตามดวงอาทิตย์ภายใน 1 วัน	96
6.1 เซลล์แสงอาทิตย์แบบ SC2AA ที่มีการใช้งานแบบเดียวกับเซลล์แสงอาทิตย์แบบ CSC	98
6.2 เซลล์แสงอาทิตย์แบบ SC2AA วางในแนวอนุภูมิโดยวิธีตั้งส่วนเบี่ยงเบนจากเส้นความชื้น	101
7.1 การวัดค่าความต้านทานอนุภูมิโดยวิธีตั้งส่วนเบี่ยงเบนจากเส้นความชื้น $\exp(qV/kT)$	134
7.2 การวัดค่าความต้านทานข้าง	135

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

A	พื้นที่หน้าตัดของหัวต่อพี-เอ็น
D _n	ค่าสัมประสิทธิ์การแพร่ซึมของอิเล็กตรอนในสารชนิดนี้
D _p	ค่าสัมประสิทธิ์การแพร่ซึมของไวโอลในสารชนิดเด่น
d	ค่าความกว้างระหว่างข้าวแคโทดกับขั้นพีทอยู่ที่ผิว
F _o	จำนวนไฟตอนที่ตกกระทบผิวน้ำของสารกึงตัวนำต่อตารางเมตร
FF	ฟิล์มแฟกเตอร์
G(λ,x)	อัตราการเกิดคูอิเล็กตรอน-ไวโอล (Generation Rate)
H	ความหนาของวัสดุผลัก
I _D	กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านไดโอด
I _m	กระแสไฟฟ้าสูงสุด
I _{out}	กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านไวโอล
I _o , I _d	กระแสไฟฟ้ามิด
I _{ph}	กระแสไฟฟ้าไฟฟ้า
I _{ph1}	กระแสไฟฟ้าไฟฟ้าด้านที่ 1 เมื่อฉายแสงเพียงด้านเดียว
I _{ph2}	กระแสไฟฟ้าไฟฟ้าด้านที่ 2 เมื่อฉายแสงเพียงด้านเดียว
I _{sc}	กระแสไฟฟ้าลัดวงจร
I _s	กระแสไฟฟ้าอิมตัว
I _{sc1}	กระแสไฟฟ้าลัดวงจรที่วัดทางด้านหน้า เมื่อมีการฉายแสงเข้าทางด้านหลัง
I _{sc2}	กระแสไฟฟ้าลัดวงจรที่วัดทางด้านหลัง เมื่อมีการฉายแสงเข้าทางด้านหน้า
I _{sc} หน้า	กระแสไฟฟ้าลัดวงจรที่วัดทางด้านหน้า เมื่อมีการฉายแสงเข้าทางด้านหน้า
I _{sc} หลัง	กระแสไฟฟ้าลัดวงจรที่วัดทางด้านหลัง เมื่อมีการฉายแสงเข้าทางด้านหลัง
I _{sc} นาน	กระแสไฟฟ้าลัดวงจรที่ได้เมื่อต่อเซลล์ฯ ในลักษณะนานกันและมีแสงส่องเข้าทั้ง 2 ด้าน
I ₁	กระแสไฟฟ้าลัดวงจรที่เกิดจากการฉายแสงเข้าทางด้านหน้าและด้านหลังพร้อมกันแล้ว
I ₂	กระแสไฟฟ้าลัดวงจรที่เกิดจากการฉายแสงเข้าทางด้านหน้าและด้านหลังพร้อมกันแล้ว

J_{dr}	ความหนาแน่นกราฟไฝ้ในย่านปลดพานะ
J_n	ความหนาแน่นกราฟไฝ้ในย่านพี
J_p	ความหนาแน่นกราฟไฝ้ในย่านเอ็น
J_{ph}	ความหนาแน่นกราฟไฝ้ในย่านไฟฟ้า
k	ค่าคงที่ของ Boltzmann
L_n	ค่าความยาวการแพร่ซึมของอิเล็กตรอน
L_p	ค่าความยาวการแพร่ซึมของไออล
l	ค่าความยาวของข้าวแอลูมิโนดและแก้ไขด
N_a	ความเข้มข้นสารเจือปนแบบผู้รับ
N_d	ความเข้มข้นสารเจือปนแบบผู้ให้
N_{st}	ความหนาแน่นของศูนย์กลางการรวมตัว
n_i	ความเข้มข้นสารเจือปนชนิด intrinsic
n	ค่าความเป็นอุดมคติ
n_p	ความหนาแน่นของอิเล็กตรอนในสารกึ่งตัวนำชนิดพี
n_{po}	ความหนาแน่นของอิเล็กตรอนที่ภาวะสมดุลในสารกึ่งตัวนำชนิดพี
P_n	ความหนาแน่นของไออลในสารกึ่งตัวนำชนิดเอ็น
P_{no}	ความหนาแน่นของไออลที่ภาวะสมดุลในสารกึ่งตัวนำชนิดเอ็น
q	ค่าประจุไฟฟ้า
R	ค่าล้มปรายสิทธิการสะท้อนแสง
R_1	ค่าความต้านทานด้านที่ 1
R_2	ค่าความต้านทานด้านที่ 2
R_c	ค่าความต้านทานผิวล้มผัล
R_s	ค่าความต้านทานอนุกรม
R_{s1}	ค่าความต้านทานอนุกรมด้านที่ 1
R_{s2}	ค่าความต้านทานอนุกรมด้านที่ 2
R_{sh}	ค่าความต้านทานขนาด
R_{sh1}	ค่าความต้านทานขนาดด้านที่ 1
R_{sh2}	ค่าความต้านทานขนาดด้านที่ 2

R_{ca}	ค่าความต้านทานจำเพาะจุดล้มผัสแอโนด (Anode Contact Resistivity)
R_{cc}	ค่าความต้านทานจำเพาะจุดล้มผัสแคโทด (Cathode Contact Resistivity)
R_e	ค่าความต้านทานจำเพาะชีนแพร์ชิม (Diffusion Resistivity)
R_{sa}	ค่าความต้านทานจำเพาะชีวแอโนด (Anode Grid Resistivity)
R_{sc}	ค่าความต้านทานจำเพาะชีวแคโทด (Cathode Grid Resistivity)
R_s	ค่าความต้านทานอนุกรมจำเพาะ (Series resistivity)
S_n	ความเร็วในการรวมตัวที่ผิวด้านหลัง
S_p	ความเร็วในการรวมตัวที่ผิวด้านหน้า
T	อุณหภูมิ
V_m	ค่าแรงดันไฟฟ้าสูงสุด
V_{oc}	ค่าแรงดันไฟฟ้าวงจรเปิด
V_{th}	ค่าแรงดันไฟฟ้าเทอร์มอล
W	ค่าความกว้างย่านปลดพานะ
X_s	ค่าความลึกของหัวต่อ
$\alpha(\lambda)$	ค่าล้มประลักษิการคุณค่าลินแลงของสารกึ่งตัวนำที่ความยาวคลื่น λ ได้
v	ค่าความถี่แสง
P_b	ค่าความต้านทานแวนเพลิก
P_e	ค่าความต้านทานของชีนแพร์ชิม
δ	ความหนาของ dead layer
η	ค่าประสิทธิภาพ
τ_n	ค่าเวลาชีวิตพานะของเอ็น
τ_p	ค่าเวลาชีวิตพานะของไฮล
σ_p	พื้นที่หน้าตัดของสารกึ่งตัวนำ
λ	ความยาวคลื่นแสง